

Інноваційний менеджмент та інтелектуальна власність у галузі ІТ

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Другий (магістерський)</i>
Галузь знань	<i>12 Інформаційні технології</i>
Спеціальність	<i>121 Інженерія програмного забезпечення</i>
Освітня програма	<i>Інженерія програмного забезпечення інформаційних систем (Software engineering for information systems)</i>
Статус дисципліни	<i>Обов'язкова (Нормативна)</i>
Форма навчання	<i>Заочна</i>
Рік підготовки, семестр	<i>1 курс, осінній семестр</i>
Обсяг дисципліни	<i>4 кредити ЕКТС (120 годин) Денна форма навчання: лекції - 6 год, лаб. роб. - 6 год, сам. роб. - 108 год</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>Екзамен</i>
Розклад занять	<i>rozklad.kpi.ua/Schedules/ScheduleGroupSelection.aspx</i>
Мова викладання	<i>Українська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	<i>Лекції та лабораторні роботи: доц. каф. інформатики та програмної інженерії Родіонов Павло Юрійович pavlo.rodionov-fjot@iit.kpi.ua</i>
Розміщення курсу	Google Classroom Код курсу: 75ilyvrs

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Метою навчальної дисципліни «Інноваційний менеджмент та інтелектуальна власність у галузі ІТ» є отримання студентами ґрунтовної підготовки з теоретичних, методологічних та практичних основ управління інноваційною діяльністю, а також ефективної генерації, захисту та розповсюдження об'єктів інтелектуальної власності у галузі ІТ.

Предметом навчальної дисципліни є методи та підходи, що використовуються для управління інноваційною діяльністю та роботі з об'єктами інтелектуальної власності у галузі ІТ.

Завданнями вивчення дисципліни є:

- вивчення теоретичних засад інноваційного менеджменту;
- отримання практичних навиків щодо управління інноваційною діяльністю у галузі ІТ;
- засвоєння практичних інструментів організації інноваційної діяльності у галузі ІТ;
- вивчення теоретичних основ інтелектуальної власності у галузі ІТ;
- придбання практичних навиків для ефективної роботи з об'єктами інтелектуальної власності у галузі ІТ.

Після засвоєння дисципліни здобувачі освіти мають отримати загальні та фахові компетентності, що продемонстровані у таблиці:

<i>ЗК 03</i>	<i>Здатність проводити дослідження на відповідному рівні</i>
<i>ЗК 04</i>	<i>Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності)</i>
<i>ЗК 05</i>	<i>Здатність генерувати нові ідеї (креативність)</i>
<i>ФК 6</i>	<i>Здатність ефективно керувати фінансовими, людськими, технічними та іншими проектними ресурсами у сфері інженерії програмного забезпечення інформаційних систем</i>

В результаті вивчення дисципліни повинні бути сформовані такі програмні результати навчання:

ПРН 12 Приймати ефективні організаційно-управлінські рішення в умовах невизначеності та зміни вимог, порівнювати альтернативи, оцінювати ризики

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

При вивченні дисципліни використовуються знання студентів, отримані при паралельному вивченні дисципліни:

ПО 6 Стратегії розвитку інформаційних систем

Знання, одержані студентами при вивченні дисципліни будуть використовуватися при вивченні наступних дисциплін:

ЗО 2 Сталий інноваційний розвиток

ПО 2 Методологія інженерії програмного забезпечення

3. Зміст навчальної дисципліни

<i>Тема 1</i>	<i>Теоретичні основи інноваційного менеджменту</i>
<i>Тема 2</i>	<i>Креативність та менеджмент ідей</i>
<i>Тема 3</i>	<i>Інноваційний процес як об'єкт інвестиційного менеджменту</i>
<i>Тема 4</i>	<i>Інновації та командна робота</i>
<i>Тема 5</i>	<i>Розробка та реалізація інноваційного проекту</i>
<i>Тема 6</i>	<i>Інтелектуальний капітал та інтелектуальна власність</i>
<i>Тема 7</i>	<i>Правові та економічні аспекти інтелектуальної власності</i>

4. Навчальні матеріали та ресурси

Базова література

1. Менеджмент : Підручник / С.Ю. Бірюченко, К.О. Бужимська, І.В. Бурачек та ін.; під заг. ред. Т.П. Остапчук. – Житомир: Державний університет «Житомирська політехніка». – Житомир: Вид-во «Рута», 2021. – 856 с.
2. Білоусова Н.О. Інтелектуальна власність та патентознавство: підручник / Н.О. Білоусова, Н.В. Гаврушкевич, М.А. Данильченко та ін. : за ред. проф. П.М. Цибульова та доц. А.С. Ромашко. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2021. – 374 с.
3. Бутко М.П. Менеджмент інвестиційної діяльності: підручник / [М.П. Бутко, І.М. Бутко, М.Ю. Дітковська та ін.] ; за заг. ред. М.П. Бутка. - К. : Центр учбової літератури, 2018. - 480 с.
4. Кристенсен К. Дилема інноватора. Як нові технології нищать сильні компанії / Клейтон Кристенсен., 2017. – 276 с.
5. Микитюк П.П. Інноваційний менеджмент: підруч. / П.П. Микитюк, В.Я. Брич, М.М. Шкільняк, Ю.І. Микитюк – Тернопіль : Екон. думка ТНЕУ, 2019. – 518 с.
6. Ходаківський Є.І. Інтелектуальна власність: економіко-правові аспекти [текст] Підручник: 3-тє вид., перероб. та доп. / Є.І. Ходаківський, В.П. Якобчук, І.Л. Литвинчук. – К.: «Центр учбової літератури», 2017. – 504 с.
7. Pisano, Gary P. Creative Construction: The DNA of Sustained Innovation. New York: PublicAffairs, 2019.
8. Osterwalder, A., Pigneur, Y., Bernarda, G., Smith, A., Papadakos, T.: Value Proposition Design: How to Create Products and Services Customers Want. Wiley, 2014. 320 pages.
9. Maurya A. Scaling Lean : Mastering the Key Metrics for Startup Growth. New York: Portfolio/Penguin; 2016.

Додаткова література

10. Коулман А. Стратегії кризових комунікацій. Як готуватися заздалегідь, ефективно реагувати та цілком відновлюватись / пер. О. Татаренко. Фабула, 2023. 200 с.
11. Портер М. Конкурентна перевага. Як досягати стабільно високих результатів. Наш Формат, 2019. 624 с.
12. Anders Broström, Guido Buenstorf & Maureen McKelvey (2021) The knowledge economy, innovation and the new challenges to universities: introduction to the special issue, Innovation, 23:2, 145-162, DOI: 10.1080/14479338.2020.1825090
13. Presenza, A, Panniello, U, Messeni Petruzzelli, A. Tourism multi-sided platforms and the social innovation trajectory: The case of Airbnb. Creat Innov Manag. 2021; 30: 47– 62. <https://doi.org/10.1111/caim.12394>
14. Schmidt, AL, Petzold, N, Lahme-Hütig, N, Tiemann, F. Growing with others: A longitudinal study of an evolving multi-sided disruptive platform. Creat Innov Manag. 2021; 30: 12– 30. <https://doi.org/10.1111/caim.12401>

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Лекція 1	Теоретичні основи інноваційного менеджменту 1	1. Поняття інновацій 2. Типи інновацій 3. Сутність та особливості інноваційного менеджменту в галузі IT
Лекція 2	Теоретичні основи інноваційного менеджменту 2	1. Теорія та практика підричних інновацій 2. Розповсюдження інновацій 3. Теорія перспектив та її роль в інноваційному менеджменті
Лекція 3	Креативність та менеджмент ідей	1. Поняття та складові креативності 2. Сутність та історія менеджменту ідей 3. Управління портфоліо ідей 4. Менеджмент ідей в IT-компанії
Лекція 4	Інноваційний процес як об'єкт інноваційного менеджменту 1	1. Сутність інноваційного процесу 2. Моделі інноваційного процесу 3. Покоління моделей інноваційного процесу
Лекція 5	Інноваційний процес як об'єкт інноваційного менеджменту 2	1. Етапи інноваційного процесу 2. Інноваційний розвиток бізнес-моделей 3. Кейс-стаді інновацій бізнес-моделей
Лекція 6	Інноваційна стратегія компанії 1	1. Поняття інноваційної стратегії 2. Етапи розроблення інноваційної стратегії
Лекція 7	Інноваційна стратегія компанії 2	1. Зворотна розробка інноваційної стратегії 2. Фактори успіху інноваційної стратегії 3. Кейс-стаді інноваційних стратегій
Лекція 8	Портфельний менеджмент 1	1. Управління портфелем інновацій 2. Метрики для оцінювання портфелю інновацій 3. Метод дорожньої карти
Лекція 9	Портфельний менеджмент 2	1. Інвестиційна оцінка проекту 2. Практичні аспекти застосування показників інвестиційної оцінки проекту 3. Метод опціонів
Лекція 10	Командна робота та інновації	1. Поняття та роль команди в інноваційному проєкті 2. Ролі в інноваційній команді 3. Дизайн інноваційної команди 4. Команді та соціальні мережі
Лекція 11	Загальні положення інтелектуальної власності 1	1. Поняття та структура інтелектуальної власності 2. Право інтелектуальної власності 3. Роль інтелектуального права в економічній системі
Лекція 12	Загальні положення інтелектуальної власності 2	1. Система інтелектуальної власності 2. Об'єкти права інтелектуальної власності 3. Суб'єкти права інтелектуальної власності

Лекція 13	Авторське право і суміжні права	1. Сутність та об'єкти авторського права 2. Виникнення та умови дії авторського права 3. Суміжні права 4. Способи захисту авторського права 5. Практичні аспекти авторського права на програмний продукт
Лекція 14	Правові засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту	1. Теоретичні засади засобів індивідуалізації 2. Право на знаки для товарів і послуг 3. Право на комерційне (фірмове) найменування 4. Право на географічне зазначення

Тематика практичних робіт

№	Назва практичної роботи
1	Моделювання відповіді організації на підливні інновації
2	Генерування ідей за допомогою методики дизайн-мислення
3	Інноваційний розвиток продукту
4	Інноваційна стратегія компанії
5	Розробка дорожньої карти інновації
6	Інвестиційний аналіз інноваційного проєкту
7	Командна робота та інновації
8	Управління інтелектуальною власністю у галузі ІТ

6. Самостійна робота студента/аспіранта

Теми (перелік питань), які виносяться на самостійне опрацювання наведені у таблиці.

№	Назва теми самостійної роботи
1	Теоретичні основи інноваційного менеджменту
2	Креативність та менеджмент ідей
3	Інноваційний процес як об'єкт інвестиційного менеджменту
4	Інновації та командна робота
5	Розробка та реалізація інноваційного проєкту
6	Інтелектуальний капітал та інтелектуальна власність
7	Правова охорона інтелектуальної власності
8	Економіка інтелектуальної власності
9	Договори у сфері інтелектуальної власності
10	Захист прав у сфері інтелектуальної власності
11	Авторське право і суміжні права

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Як викладач, так і студент зобов'язані дотримуватись Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського».

Система вимог, які ставляться перед студентом:

- під час проведення лекцій з дисципліни використовуються презентаційні матеріали, до яких студенти мають онлайн доступ на платформі Google Classroom; на лекційних заняттях студентам доступні посилання на інформаційні джерела, а також ряд активностей, направлених на покращення ефективності засвоєння матеріалів;
- під час занять студенти можуть ставити викладачу питання стосовно організації навчального процесу та навчальних матеріалів, в інший час можна адресувати питання в чаті на платформі Google Classroom;
- практичні роботи захищаються студентами особисто під час занять, обов'язковою умовою для захисту є наявність завантаженого звіту про виконання практичної роботи;
- заохочувальні бали виставляються за активну наукову діяльність, що включає підготовку матеріалів та виступи на наукових конференціях;
- студенти мають право оскаржити результати контрольних заходів, аргументовано пояснивши з яким критерієм не погоджуються відповідно до отриманих зауважень;
- у випадку виявлення факту академічної недобросовісності робота не зараховується.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (РСО)

Поточний контроль

Рейтинг студента з дисципліни складається з балів, отриманих за виконання обов'язкових робіт, що перелічені нижче, а також заохочувальних та штрафних балів:

1. Виконання та захист 8 практичних робіт.
2. Виконання 1 модульної контрольної роботи (МКР).
3. Заохочувальні бали.

Система рейтингових (вагових) балів та критерії оцінювання

Критерії оцінювання практичних робіт: “відмінно” – робота виконана та захищена без зауважень, 100% від вказаного максимального балу; “добре” – достатньо повне виконання роботи з деякими похибками, 80% від вказаного максимального балу; “задовільно” – неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації), 60% від вказаного максимального балу; “незадовільно” – при виконанні або під час захисту роботи були виявлені помилки, 40% і нижче від вказаного максимального балу. Практичні роботи мають бути завантажені та захищені у вказані терміни.

Практичні роботи

Вагові бали за кожну практичну роботу наведено у таблиці. Сумарний ваговий бал за даний контрольний захід складає 60 балів. Критерії оцінювання включають перевірку на відповідність практичних робіт вимогам до змісту та оформлення, а також відповіді на запитання під час захисту практичних робіт.

№	Назва практичної роботи	Бали
1	Моделювання відповіді організації на підривні інновації	9
2	Генерування ідей за допомогою методики дизайн-мислення	8
3	Інноваційний розвиток продукту	8
4	Інноваційна стратегія компанії	8
5	Розробка дорожньої карти інновації	7
6	Інвестиційний аналіз інноваційного проекту	8

7	Командна робота та інновації	6
8	Управління інтелектуальною власністю у галузі ІТ	6
Всього балів		60

Модульна контрольна робота

Протягом семестру передбачено проведення 1 модульної контрольної роботи. Модульна робота передбачає відповіді студентів на питання, що стосуються матеріалів, які розглядаються під час вивчення дисципліни. Максимальна оцінка за модульну контрольну роботу – 10 балів.

Заохочувальні бали

За активну наукову діяльність, зокрема підготовку матеріалів та виступи на наукових та науково-практичних конференціях передбачено отримання до 10 балів.

Умови проміжних атестацій

На першій атестації (8-й тиждень) студент отримує «зараховано», якщо він має 4 здані практичні роботи. На другій атестації (14-й тиждень) студент отримує «зараховано», якщо він має 9 зданих практичних робіт. Максимальна сума балів визначається остаточно в кінці семестру з урахуванням контрольних робіт та заохочувальних балів.

Розрахунок підсумкових балів

Максимальна сума вагових балів контрольних заходів протягом семестру складає 70 балів.

Екзаменаційна складова шкали складає 30 балів. Таким чином, рейтингова шкала з дисципліни складає 100 балів.

Сума набраних балів за семестр переводиться до оцінок за університетською шкалою згідно з наведеною таблицею.

<i>Кількість балів</i>	<i>Оцінка</i>
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Для викладання дисципліни використовується платформа Google Classroom. Лекційні матеріали, посилання на інформаційні джерела, а також методичні вказівки до виконання практичних робіт розміщено на зазначеній платформі. Студенти завантажують виконані контрольні та практичні роботи у відповідні директорії даної платформи. Також даний ресурс дозволяє студентам переглядати отримані за виконані роботи бали та коментарі викладача по виконаній роботі.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено доц. каф. інформатики та програмної інженерії Родіонов Павло Юрійович

Ухвалено кафедрою ІПІ (протокол №16 від 23.06.25)

Погоджено Методичною комісією факультету (протокол №11 від 27.06.25)